

UAB „INVESTICIJŲ IR VERSLO GARANTIJOS“

Atitikties departamentas

**Darbuotojų ir klientų apklausų dėl korupcijos apraiškų tikimybės INVEGOJE 2023–2024 m. I ketv.
rezultatų įvertinimo pažyma**

2024-08-30 Nr.

UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ (toliau – Bendrovė arba INVEGA) darbuotojų ir klientų apklausų dėl korupcijos apraiškų tikimybės INVEGOJE rezultatų vertinimas atliktas įgyvendinant 2022 m. vasario 17 d. generalinio direktoriaus įsakymu Nr. B–35 patvirtinto Korupcijos prevencijos INVEGOJE veiksmų plano 2022–2024 metams 1 uždavinio – „užtikrinti korupcijos rizikų nustatymą ir valdymą“ 1.2. priemonę - Klientų ir suinteresuotų šalių apklausos dėl galimų korupcijos apraiškų INVEGOJE atlikimas ir 1.3. priemonę – INVEGOS darbuotojų apklausos dėl galimų korupcijos apraiškų INVEGOJE atlikimas.

Pažymėtina, kad 2022 m. sausio 26 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė nutarimą pradėti nacionalinių plėtros įstaigų – INVEGOS, UAB „Viešųjų investicijų plėtros agentūra“ (VIPA), UAB „Valstybės investicijų valdymo agentūra“ (VIVA), UAB „Žemės ūkio paskolų garantijų fondas“ (ŽŪPGF) ir UAB „Valstybės investicinis kapitalas“ konsolidavimą INVEGOS pagrindu. 2023 m. rugpjūčio 1 d. INVEGA susijungė su VIPA, VIVA ir ŽŪPGF ir nuo šios datos VIPA, VIVA ir ŽŪPGF paslaugos verslui, viešajam ir žemės ūkio sektoriui buvo pradėtos teikti vieno langelio principu – per INVEGĄ. Visas konsolidacijos procesas buvo baigtas 2023 m. gruodžio 15 d., įsigaliojus vieningos INVEGOS ilgalaikiai organizacinei struktūrai. Atsižvelgiant į tai ir siekiant kurti korupcijai atsparią aplinką konsoliduotoje Bendrovėje bei laiku identifikuoti, tinkamai valdyti ir mažinti korupcijos rizikas jos veiklos srityse, Bendrovės klientų buvo prašoma pateikti informaciją apie tai ar jiems (ne)teko susidurti su korupcijos apraiškomis Bendrovėje 2023–2024 m. I ketv. laikotarpiu. Klientų apklausa dėl korupcijos apraiškų tikimybės INVEGOJE (toliau – išorinė apklausa) buvo atlikta 2024 m. gegužės 6 – gegužės 29 dienomis. Išorinėje apklausoje sudalyvavo 187 respondentai. Išorinės apklausos anketa buvo paskelbta INVEGOS interneto svetainėje www.invega.lt, pateikta INVEGOS klientams elektroniniu paštu pagal turimą klientų kontaktinių duomenų bazę, taip pat – pateikta INVEGOS klientams ir partneriams su Bendrovės platinamu naujienlaiškiu.

Siekiant įvertinti konsoliduotos INVEGOS darbuotojų požiūrį į korupciją ir jų patirtį susiduriant su korupcinio pobūdžio apraiškomis, taip pat - identifikuoti jų turimas žinias apie Bendrovėje vykdomas korupcijos prevencijos priemones, naujų korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių poreikį, darbuotojų apklausa dėl korupcijos apraiškų tikimybės INVEGOJE (toliau – vidinė apklausa) vyko 2024 m. gegužės 13–29 dienomis. Iš 267¹ darbuotojų apklausoje dalyvavo 171 darbuotojas. Apklausos anketa buvo paskelbta Bendrovės intranete, taip pat visi darbuotojai gavo anketą el. paštu.

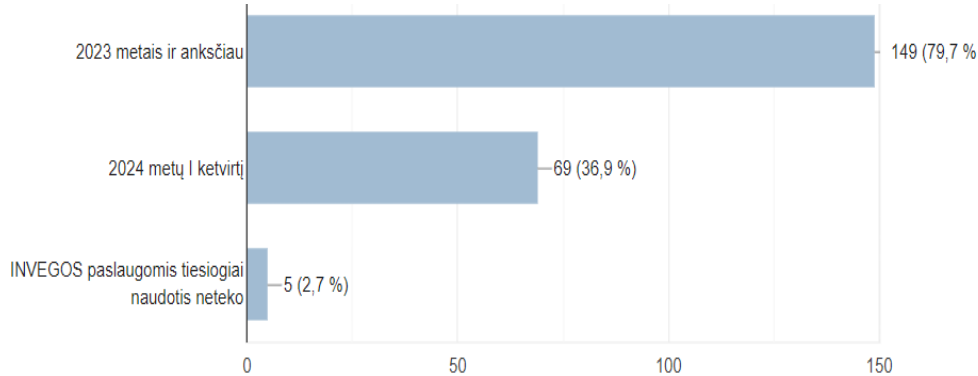
Pažymėtina, kad dalis išorinės ir vidinės apklausų anketose nurodytų klausimų buvo uždari, juose respondentai galėjo pasirinkti vieną iš siūlomų atsakymų variantų, dalis – atviri, tad buvo galima pasirinkti kelis iš pasiūlytų atsakymų variantų ir (ar) įrašyti savo variantą. INVEGOS klientų ir darbuotojų apklausos buvo anoniminės, respondentai turėjo užpildyti elektroninę anketą.

¹ Neįskaičiuoti darbuotojai esantys vaiko priežiūros atostogose.

IŠORINĖS APKLAUSOS REZULTATAI

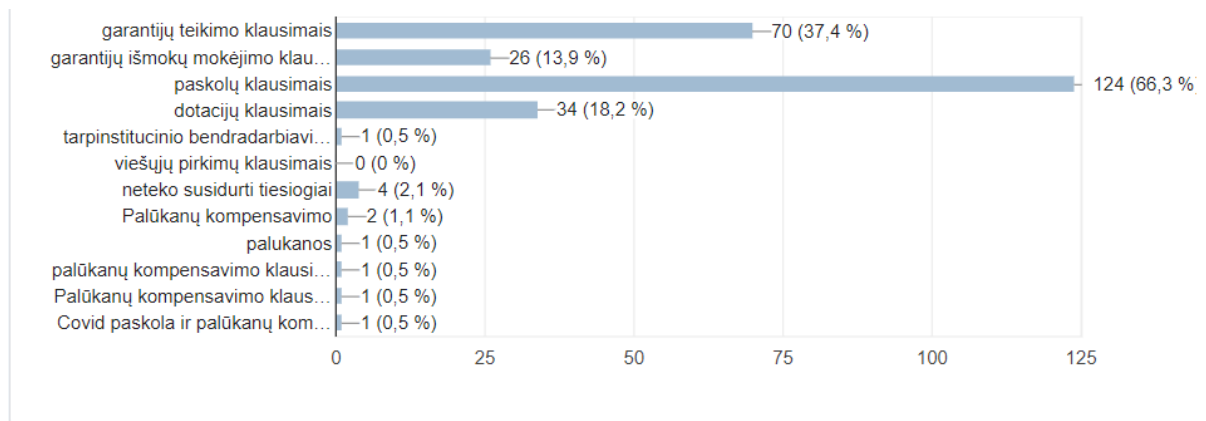
1. Kada naudojotės INVEGOS paslaugomis.

Daugiausiai apklaustųjų (79,7 proc. respondentai), nurodė, kad INVEGOS paslaugomis naudojosi 2023 metais ir anksčiau, 36,9 proc. respondentų apklausos anketoje pažymėjo, kad INVEGOS paslaugomis naudojosi 2024 metų I ketvirtį. Tuo tarpu 2,7 proc. respondentų nurodė, kad INVEGOS paslaugomis tiesiogiai naudotis neteko.

2. Su INVEGA susidūriau.

2023–2024 m. I ketv. daugiausiai iš apklaustųjų su INVEGA susidūrė paskolų 66,3 proc. (2022 m. - 58,5 proc.), garantijų teikimo 37,4 proc. (2022m. - 26,4 proc.) ir dotacijų 18,2 proc. (2022 m. - 30,6 proc.), klausimais. Tuo tarpu 2,1 proc. respondentų nurodė, kad tiesiogiai su INVEGA nesusidūrė.

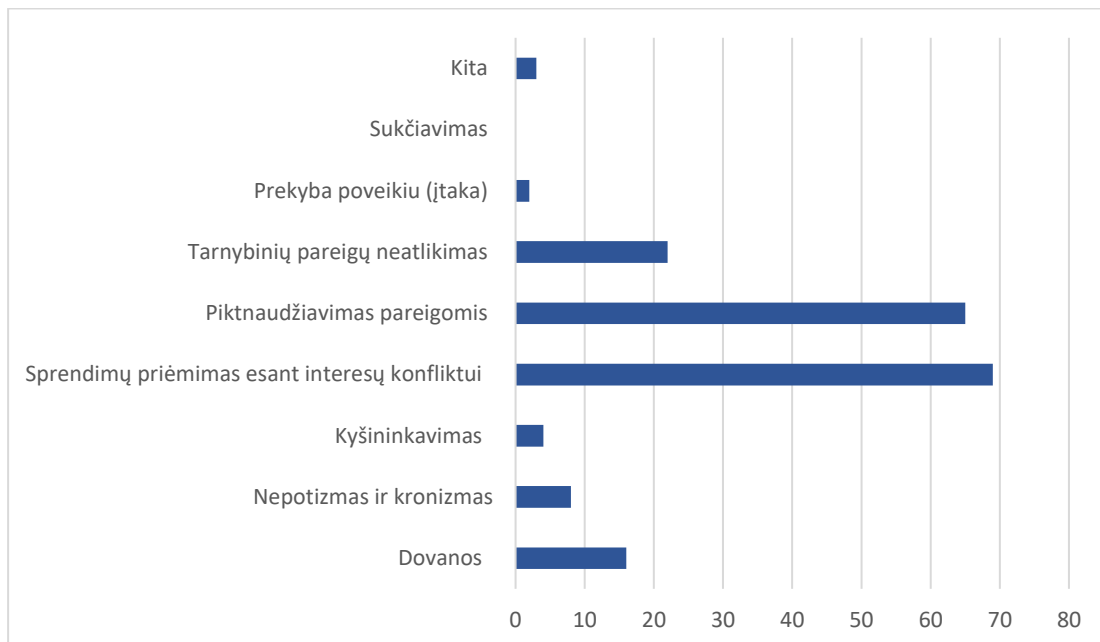

3. Ar, jūsų manymu, INVEGOJE yra tikėtina reali korupcijos pasireiškimo tikimybė?

96,8 proc. (2022 m. - 96,9 proc.) atsakiusiųjų mano, jog INVEGOJE nėra tikėtina reali korupcijos pasireiškimo tikimybė, o 3,2 proc., (2022 m. - 3,1 proc.), mano, kad tokia tikimybė yra.

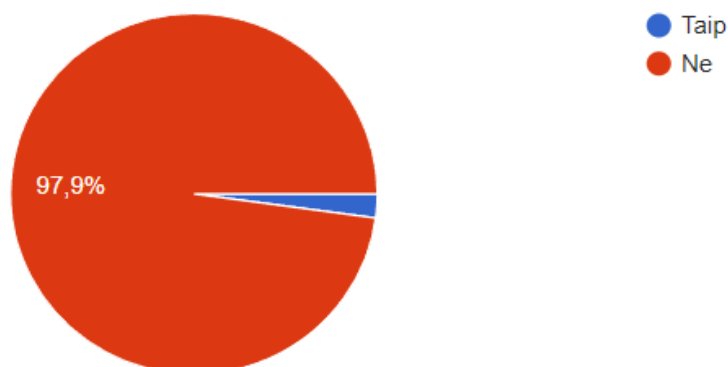
3.1. Pažymėkite korupcijos apraišką (-as), kuri (-ios), jūsų manymu, turi didžiausią tikimybę pasireikšti INVEGOJE (dovanos; nepotizmas ir kronizmas; kyšininkavimas; sprendimų priėmimas esant interesų konfliktui; piktnaudžiavimas pareigomis; tarnybinių pareigų neatlikimas; prekyba poveikiu (įtaka); sukčiavimas; kita (įrašyti).

Respondentų nuomone, korupcijos apraiškos, kurios turi didžiausią tikimybę pasireikšti INVEGOJE yra sprendimų priėmimas esant interesų konfliktui, piktnaudžiavimas pareigomis ir tarnybinių pareigų neatlikimas.

4. Ar jums teko girdėti iš aplinkos apie galimas korupcijos apraiškas INVEGOJE?

Didžiąją daugumą (97,9 proc.) respondentų, (2022 m. – 98,4 proc.), neteko girdėti iš aplinkos apie galimas korupcijos apraiškas INVEGOJE, o 2,1 proc. respondentų, (2022 m. – 1,6 proc.) – teko.

4.1. Vienas iš respondentų, kuris apklausos anketoje pažymėjo, kad yra girdėjęs apie korupcijos apraiškas INVEGOJE nurodė, jog tai vyko per paskutinius 12 mėnesių. Tuo tarpu 3 respondentai nurodė, kad tai vyko per paskutinius 3 metus.

4.2. Visi respondentai, kurie apklausos anketose pažymėjo, kad yra girdėję apie korupcijos apraiškas INVEGOJE, nurodė, kad konkrečių faktų apie korupcijos apraiškas INVEGOJE neturi, todėl plačiau pakomentuoti negali.

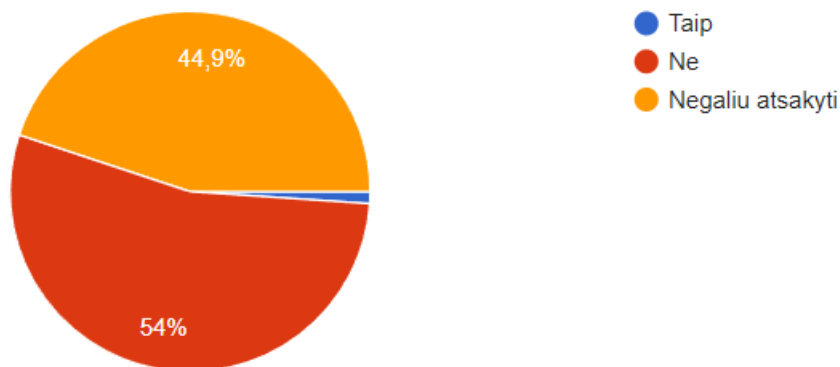
5. Ar jums teko tiesiogiai susidurti su korupcijos apraiškomis INVEGOJE (atvirai ar užuominomis buvo prašoma kyšio, dovanų ar tam tikrų paslaugų suteikimo siekiant asmeninės naudos)?

Visi respondentai nurodė, kad su korupcijos apraiškomis INVEGOJE tiesiogiai nesusidūrė, (tuo tarpu 2022 m. 1 respondentas buvo nurodęs, kad jam teko susidurti su korupcijos apraiškomis INVEGOJE).

6. Jūsų nuomone, ar kyšio davimas arba dovana INVEGOS darbuotojui (-ams) padėtų jums greičiau spręsti problemas: pagreintų sprendimo parengimą, jo svarstymą ir priėmimą, ar galėtų turėti įtakos pačiam sprendimui?

54 proc. apklaustųjų (2022 m. - 49,2 proc.), mano, kad kyšio davimas ar dovana INVEGOS darbuotojui (-ams) nepadėtų jiems greičiau išspręsti problemų, 44,9 proc. (2022 m. - 47,7 proc.), respondentų negalėjo atsakyti, o 1,1 proc. (2022 m. - 3,1 proc.), respondentų nurodė, kad jų nuomone, kyšio davimas padėtų

greičiau spręsti problemas: pagreintų sprendimo parengimą, jo svarstymą ir priėmimą, ar galėtų turėti įtakos pačiam sprendimui.

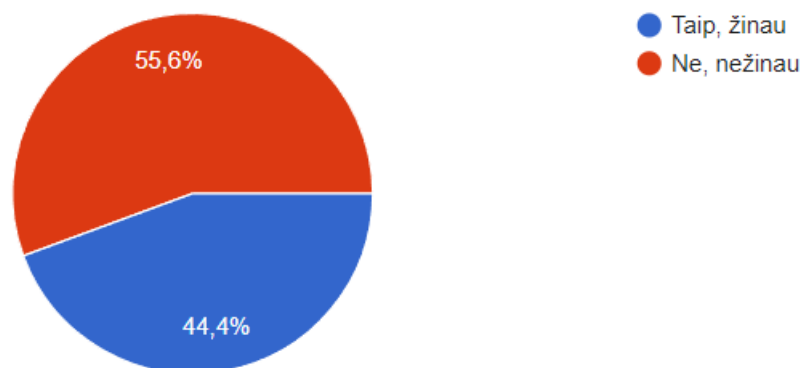

7. Ar esate siūlęs INVEGOS darbuotojui kokia nors forma atsilyginti už suteiktas paslaugas?

Visi apklaustieji nurodė, kad nėra siūlę INVEGOS darbuotojui kokia nors forma atsilyginti už suteiktas paslaugas (2022 metais taip pat nei vienas respondentas nebuvo siūlęs INVEGOS darbuotojui kokia nors forma atsilyginti už suteiktas paslaugas).

8. Ar žinote, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį?

55,6 proc. respondentų. (2022 m. – 55,4 proc.), nežino, kur kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejį.

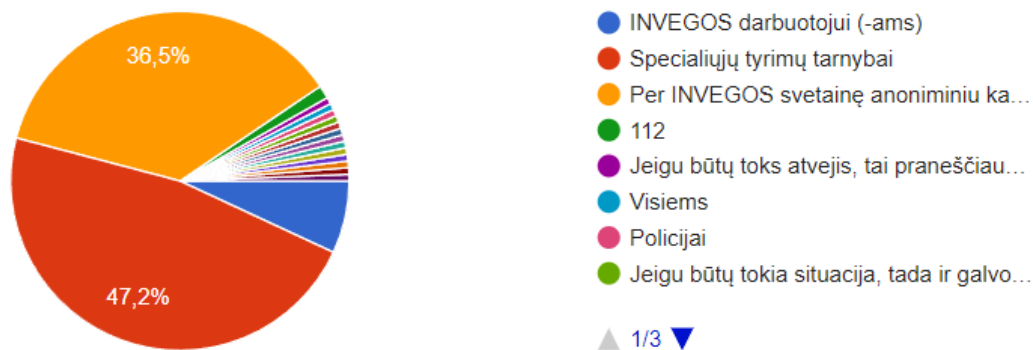
8.1. Nurodykite, kam praneštumėte:

Dauguma respondentų, kurie nurodė, kad žino, kur reikia kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejį, pažymėjo, jog apie tokį atvejį praneštų Specialiųjų tyrimų tarnybai (STT), policijai arba INVEGAI. 2022 metais daugiausiai respondentų nurodė, kad apie korupcijos atvejį praneštų Specialiųjų tyrimų tarnybai ir INVEGAI (t. y., per INVEGOS svetainę anoniminiu kanalu).

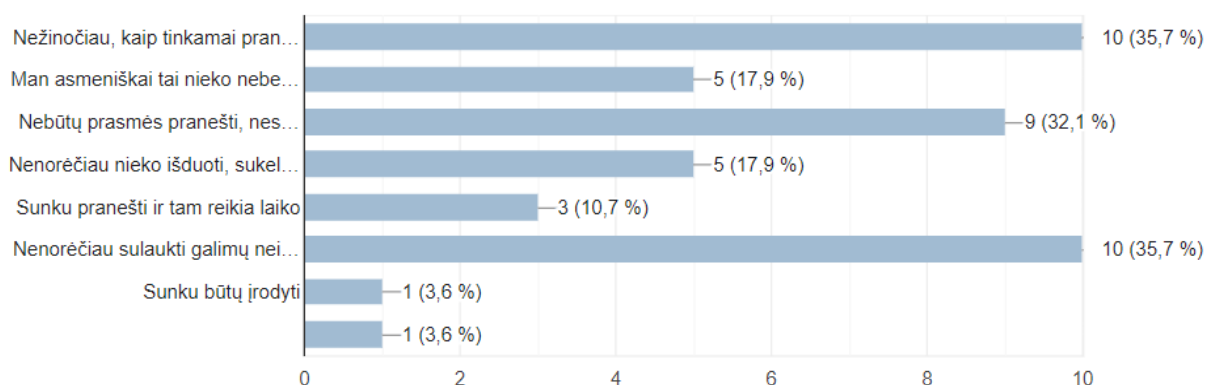
9. Ar jūs asmeniškai praneštumėte apie jums žinomą korupcijos atvejį?

85 proc. (2022 m. – 87 proc.) respondentų atsakė, kad asmeniškai praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, o 15 proc. (2022 m. – 13 proc.) atsakė neigiamai.

9.1. Kaip ir 2022 metais, daugiausiai respondentų nurodė, kad apie jiems žinomą korupcijos atvejį asmeniškai praneštų STT, per INVEGOS svetainę anoniminiu kanalu ir INVEGOS darbuotojams.

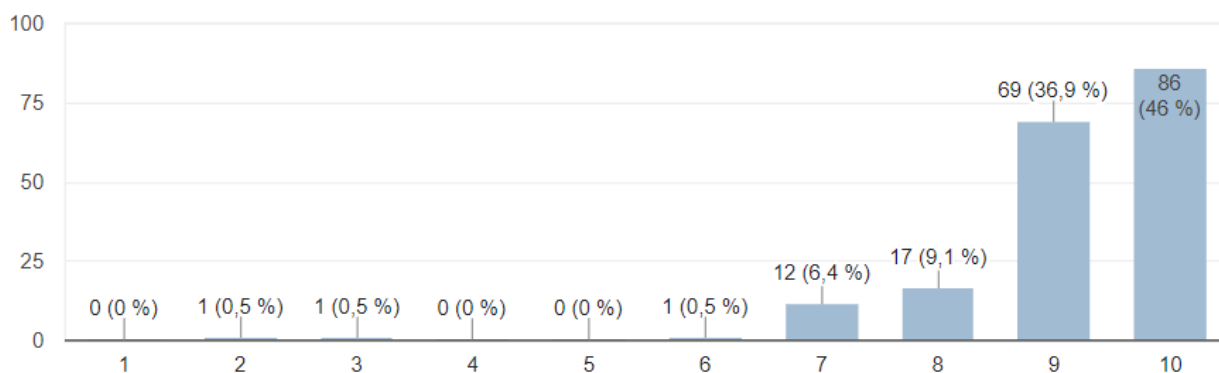

9.2. Didžioji dauguma respondentų, apklausos anketoje pažymėjusių, kad apie jiems žinomą korupcijos atvejį, jie asmeniškai nepraneštų nurodė, kad nepraneštų dėl nežinojimo kaip tinkamai pranešti, nenoro sulaukti galimų neigiamų pasekmių, taip pat nemato prasmės pranešti, nes jų nuomone su tuo susiję asmenys vis tiek nesulauktų atsakomybės.

10. Jūsų manymu ar INVEGOS veikla yra skaidri? Įvertinkite skalėje nuo 1 iki 10, kur 1 reiškia yra visiškai neskaidri, 10 – labai skaidri.

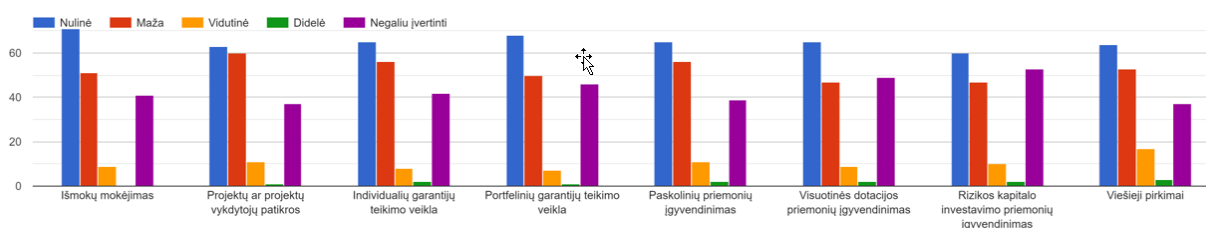
46 proc. (86 respondentai), nurodė, kad INVEGOS veikla yra labai skaidri (skyrė 10 balų), 0,5 proc. (2 respondantai) mano, kad INVEGOS veikla yra visiškai neskaidri (skyrė 2 arba 3 balus iš 10).

VIDINĖS APKLAUSOS REZULTATAI

1. Jūsų manymu, kokia yra korupcijos pasireiškimo tikimybė šiose INVEGOS veiklos srityse: išmokų mokėjimas, projektų ar projektų vykdytojų patikros, individualių garantijų teikimo veikla, portfelinių garantijų teikimo veikla, paskolinių priemonių įgyvendinimas, visuotinės dotacijos priemonių įgyvendinimas, rizikos kapitalo investavimo priemonių įgyvendinimas ir viešieji pirkimai?

Beveik pusė darbuotojų išmokų mokėjimo (71 respondentas), portfelinių garantijų teikimo veiklos (68 respondentai), individualių garantijų teikimo veiklos (65 respondentai), paskolinių priemonių įgyvendinimo veiklos (65 respondentai) ir visuotinės dotacijos priemonių įgyvendinimo veiklos (65 respondentai), išskyrė kaip skaidriausias, nulinės korupcijos pasireiškimo tikimybės sritis. Tačiau pavienių darbuotojų nuomone, viešieji pirkimai, (3 respondentai), individualių garantijų teikimo veikla (2 respondentai), paskolinių priemonių įgyvendinimo veikla (2 respondentai), visuotinės dotacijos priemonių įgyvendinimo veikla (2 respondentai), rizikos kapitalo investavimo priemonių įgyvendinimo veikla (2 respondentai) gali būti laikomos didžiausio rizikingumo INVEGOS veiklos sritimis atsparumo korupcijai aspektu.

1.1. Nurodykite, jei manote, kad yra kitų veiklos sričių, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas.

Darbuotojų buvo klausiama, ar jų nuomone yra kitų INVEGOS veiklos sričių, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas. Susipažinus su gautais atsakymais nustatyta, kad:

- vieno Bendrovės darbuotojo nuomone, galima teorinė korupcijos pasireiškimo tikimybė klientų įsiskolinimų valdymo, perduodant teisminiam išieškojimui veiklos srityje, taip pat - pažeidimų tyrimo srityje;
- vienas darbuotojas mano, visose INVEGOS veiklos srityse galimas korupcijos pasireiškimas dėl „Keturių akių“ principo neužtikrinimo ar kito kontrolės mechanizmo nebuvimo;
- vienas darbuotojas mano, kad korupcijos pasireiškimas galimas INVEGOS Verslo finansavimo departamento Didelių klientų sk. bei Smulkių ir vidutinių klientų sk. veiklos srityse;
- vieno darbuotojo nuomone korupcijos pasireiškimas galimas personalo valdymo srityje.

1.2. Nurodykite, dėl kokių priežasčių manote, kad kažkurioje INVEGOS veiklos srityje yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Susipažinus su gautais atsakymais nustatyta, kad:

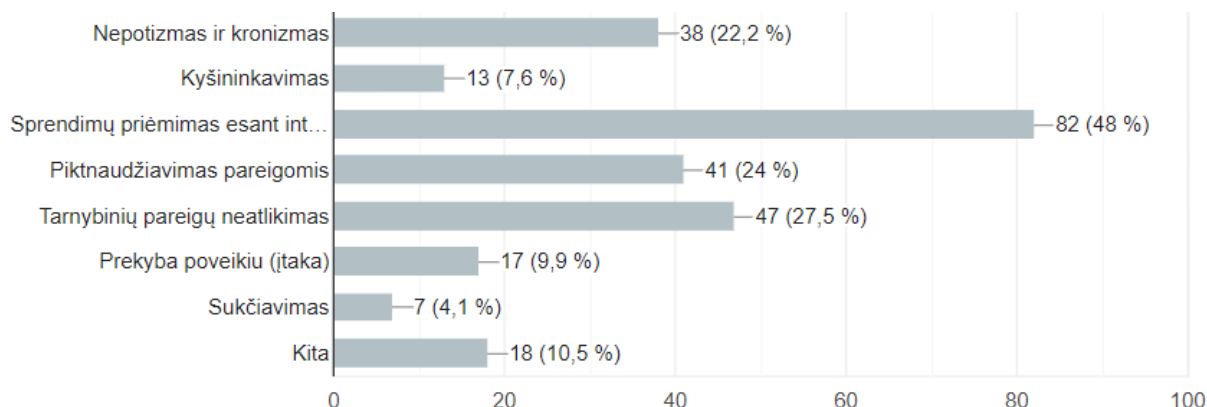
- vienas darbuotojas nurodė, jog kai kuriose INVEGOS veiklos srityse yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nes „<...> tai yra rizikingiausios vietos, kuriose galima gauti didžiausią naudą turint mažiausius įsipareigojimus ir sąlygos yra paprastesnės nei kitur <...>“;
- vienas darbuotojas mano, kad tam tikrose INVEGOS veiklos srityse yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė dėl INVEGOS inicijuotos klientų paieškos, taip pat – dėl sutarčių nuostatų derinimo bei INVEGOS asmeninio bendravimo su klientais;
- vienas darbuotojas nurodė, kad tam tikrose Bendrovės veiklos srityse yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nes INVEGOS klientui yra didelė paskata gauti teigiamą sprendimą;
- vieno darbuotojo nuomone, INVEGOS personalo valdymo srityje yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, tačiau plačiau savo nuomonės darbuotojas nepagrindė;
- vienas darbuotojas apklausos anketoje pažymėjo, kad INVEGOS veiklos srityse yra galima korupcijos pasireiškimo rizika, nes „<...> gali būti įkeičiamas specifinės paskirties turtas, turto vertinimui užtenka įsigijimo dokumento (sąskaitos faktūros), o realybėje turto vertintojai turto neįvertino ir dėl šiuos priežasties galima situacija, kad turto pirkimo kaina gali būti „išpūsta“ <...>“;

- vieno darbuotojo nuomone, INVEGOS veiklos srityse gali egzistuoti didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nes nėra sisteminio atskirų procesų sąsajumo;

- tuo tarpu darbuotojas, kuris apklausos anketoje nurodė, kad jo nuomone viena iš INVEGOS veiklos sričių, kurioje galimas korupcijos pasireiškimas yra viešieji pirkimai, savo nuomonę grindžia tuo, kad, „<...> visada galima lanksčiai žiūrėti į sąlygas. Tiekėjo paslaugumas gali nulemti pasirinkimo įtaką <...>“.

2. Pažymėkite korupcijos apraišką(-as), kuri(-ios), jūsų manymu, turi didžiausią tikimybę pasireikšti INVEGOJE:

82 darbuotojų nuomone (darbuotojai galėjo pažymėti kelis atsakymų variantus), korupcijos apraiška (-os), kuri(-ios), jų manymu, turi didžiausią tikimybę pasireikšti INVEGOJE yra sprendimų priėmimas esant interesų konfliktui, 47 darbuotojų nuomone - tarnybinių pareigų neatlikimas, o 41 darbuotojų nuomone – piktnaudžiavimas pareigomis.

3. Ar jums teko girdėti apie atvejus, kad INVEGOS darbuotojams būtų siūloma papildomai atsilyginti dovanomis (bet kokia forma)?

95,9 proc. darbuotojų nurodė, kad apie atvejus, kai INVEGOS darbuotojams buvo siūloma papildomai atsilyginti dovanomis (bet kokia forma), negirdėjo. Tačiau 6 darbuotojai pažymėjo, kad yra girdėję apie atvejus, kai INVEGOS darbuotojams buvo siūloma papildomai atsilyginti dovanomis, tačiau darbuotojai dovanos atsisakė ir nepriėmė. Taip pat vienas darbuotojas nurodė, kad yra girdėjęs apie atvejį, kai darbuotojas jam siūlytą dovaną priėmė ir pasilikė sau. 2022 metais rezultatas buvo labai panašus: absoliuti dauguma (95,6 proc.) INVEGOS darbuotojų apie atvejus, kai INVEGOS darbuotojams buvo siūloma papildomai atsilyginti dovanomis, negirdėjo, tačiau 3 darbuotojai buvo nurodę, kad girdėjo apie atvejus, kai INVEGOS darbuotojams buvo siūloma papildomai atsilyginti dovanomis.

3.1. Vienas iš darbuotojų, kuris apklausos anketoje pažymėjo, kad jam teko girdėti apie atvejus, kai INVEGOS darbuotojams buvo siūloma papildomai atsilyginti dovanomis, pakomentavo, kad kitam INVEGOS darbuotojui buvo siūloma atsilyginti maisto produktais ir gėrimais. Ši situacija įvyko per paskutinius 12 mėnesių, tačiau apie tai jis niekam nepranešė, nes jam asmeniškai tai nieko nebūtų pakeitę.

4. Ar jums asmeniškai buvo siūloma atsilyginti dovanomis (bet kokia forma)?

98,2 proc. darbuotojų, (2022 metais 97,1 proc.), nurodė, kad jiems asmeniškai nebuvo siūloma atsilyginti dovanomis. Tačiau trys darbuotojai (sudaro 1,8 proc.), pažymėjo, jog jie tokį pasiūlymą buvo gavę, tačiau dovanos atsisakė ir nepriėmė.

5. Ar jums teko girdėti apie nepotizmo ar kronizmo atvejus INVEGOJE (savo draugų, pažįstamų, šeimos narių, giminaičių bei kitų artimų asmenų įdarbinimą, privilegijų skyrimą bei tretiesiems asmenims daromą poveikį, su tikslu padėti artimajam, naudojantis savo einamomis pareigomis, vardu ir galia)?

95,9 proc. darbuotojų (2022 m. - 97,1 proc.), apklausos anketoje pažymėjo, kad jiems neteko girdėti apie nepotizmo ar kronizmo atvejus INVEGOJE (savo draugų, pažįstamų, šeimos narių, giminaičių bei kitų artimų asmenų įdarbinimą, privilegijų skyrimą bei tretiesiems asmenims daromą poveikį, su tikslu padėti artimajam, naudojantis savo einamomis pareigomis, vardu ir galia), tačiau 4,1 proc. (7 darbuotojams) apie nepotizmo ar kronizmo atvejus INVEGOJE girdėti teko.

5.1. Susipažinus su darbuotoju, nurodžiusių, kad jiems neteko girdėti apie nepotizmo ar kronizmo atvejus INVEGOJE apklausos anketose pateikta informacija, nustatyta, kad:

- penki iš septynių apie nepotizmo ar kronizmo atvejus INVEGOJE girdėjusių darbuotojų nurodė, kad ši situacija vyko per paskutinius 12 mėnesių;
- vienas darbuotojas apklausos anketoje pažymėjo, kad jo girdėtas nepotizmo ar kronizmo atvejis INVEGOJE buvo seniau nei prieš 3 metus;
- vienas darbuotojas nurodė, kad apie konkrečius nepotizmo ar kronizmo atvejus INVEGOJE faktų neturi, tik nurodė, kad apie tai Bendrovėje sklando kalbos.

5.2. Vienas iš darbuotojų, girdėjusių apie nepotizmo ar kronizmo atvejus INVEGOJE nurodė, kad apie tai jis pranešė savo tiesioginiam vadovui. Plačiau šio atvejo darbuotojas nedetalizavo, tačiau jo nuomone situacija buvo suvaldyta.

5.3. Darbuotojai kurie atsakė, kad apie girdėtus nepotizmo ar kronizmo atvejus INVEGOJE niekam nepranešė, apklausos anketose nurodė šias nepranešimo priežastis: nežinojo kaip pranešti, nepranešė, nes jiems asmeniškai tai nieko nebūtų pakeitę, nepranešė, nes nenorėjo sulaukti galimų neigiamų pasekmių, taip pat nepranešė ir dėl to, kad tik girdėjo apie tai kalbas be konkrečių įvardintų asmenų, todėl nebuvo kam ir ką pranešti. Vienas iš šių darbuotojų apklausos anketoje papildomai pažymėjo, kad jo girdėtas atvejis susijęs su pažįstamų asmenų protegavimu į vadovų vietas. Papildomai susipažinus su šio darbuotojo apklausos anketa, nustatyta, kad ši situacija vyko per paskutinius 12 mėnesių, tačiau detalesnių duomenų apklausos anketoje jis nepateikė. Todėl darbuotojo pateikta informacija bus naudojama vertinant INVEGOS darbuotojų atsparumo korupcijai lygį bei atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą Bendrovės veiklos srityse.

6. Jūsų nuomone, ar kyšio davimas INVEGOS darbuotojui (-ams) padėtų INVEGOS klientui greičiau spręsti problemas: pagreintų sprendimo parengimą, jo svarstymą ir priėmimą, ar galėtų turėti įtakos pačiam sprendimui?

86,5 proc. (148 darbuotojai), nurodė, kad jų nuomone, kyšio davimas nepagreintų klientų problemų sprendimo ar galėtų turėti įtakos pačiam sprendimui. Tuo tarpu 13,5 proc. (23 darbuotojai) mano, kad kyšio davimas INVEGOS darbuotojui (-ams) padėtų INVEGOS klientui greičiau spręsti problemas: pagreintų sprendimo parengimą, jo svarstymą ir priėmimą, ar galėtų turėti įtakos pačiam sprendimui, tuo tarpu 2022 metais 94,1 proc. apklaustųjų nurodė, kad jų nuomone, kyšio davimas nepagreintų klientų problemų sprendimo ar galėtų turėti įtakos pačiam sprendimui.

7. Ar jums teko girdėti apie atvejį, kai INVEGOS darbuotojui buvo siūlomas kyšis?

Vienas INVEGOS darbuotojas, (2022 m. – taip pat vienas darbuotojas), nurodė, kad teko girdėti apie tokį atvejį, tačiau darbuotojas kyšio nepriėmė.

7.1. Darbuotojas nurodęs, kad jam teko girdėti apie atvejį, kai INVEGOS darbuotojui buvo siūlomas kyšis, apklausos anketoje pažymėjo, kad tokia situacija vyko seniau kaip prieš 3 metus. Apie šį atvejį jis niekam nepranešė, nes nenorėjo sulaukti galimų neigiamų pasekmių.

8. Ar jums asmeniškai (atvirai ar užuominomis) buvo siūlomas kyšis vykdant Jūsų tiesiogines funkcijas?

99,4 proc. darbuotojų (2022 m. – 98,5 proc.), nurodė, kad jiems asmeniškai nebuvo siūlomas kyšis vykdant jų tiesiogines funkcijas, o vienas darbuotojas nurodė, kad buvo, tačiau kyšio nepriėmė.

8.1. Darbuotojas, apklausos anketoje pažymėjęs, kad jam asmeniškai (atvirai ar užuominomis) buvo siūlomas kyšis vykdant tiesiogines funkcijas, nurodė, kad ši situacija vyko per paskutinius 3 metus, apie šį atvejį jis niekam nepranešė, nes darbuotojo nuomone, jam asmeniškai tai nieko nebūtų pakeitę.

9. Ar jums teko girdėti apie atvejį, kai nebuvo nusišalinta nuo sprendimo priėmimo esant interesų konfliktui?

Du darbuotojai nurodė, kad jiems teko girdėti apie atvejį, kai nebuvo nusišalinta nuo sprendimo priėmimo esant interesų konfliktui.

9.1. Darbuotojai, nurodę, kad jiems teko girdėti apie atvejį, kai nebuvo nusišalinta nuo sprendimo priėmimo esant interesų konfliktui, detalizavo, kad šie atvejai buvo per paskutinius 12 mėnesių. Vienas iš darbuotojų nurodė, kad situacija vyko „Paskolų“ komitete, tačiau apie tai jis niekam nepranešė, nes darbuotojas nuo sprendimo priėmimo nusišalino.

9.2. Tuo tarpu kitas darbuotojas nurodė, kad yra girdėjęs apie atvejį, kai komiteto narys nusišalino nuo balsavimo už klausimą, kur matė galima asmeninį interesų konfliktą, o kitu atveju pats vertino projektą už kurį buvo siūloma balsuoti. Apie šį atvejį darbuotojas pranešė Kredito komiteto nariams ir atitikties pareigūnui ir jo nuomone ši situacija buvo suvaldyta.

10. Ar jums teko girdėti apie situaciją, kai INVEGOJE buvo piktnaudžiuojama pareigomis (INVEGOS turto naudojimas asmeniniais tikslais, partnerių/tiekėjų parinkimas siekiant sau naudos, savo įgaliojimų viršijimas ir kt.)?

Trys darbuotojai nurodė, kad jiems teko girdėti apie situaciją, kai INVEGOJE buvo piktnaudžiuojama pareigomis (INVEGOS turto naudojimas asmeniniais tikslais, partnerių/tiekėjų parinkimas siekiant sau naudos, savo įgaliojimų viršijimas ir kt.). Tuo tarpu 2022 metais nei vienas darbuotojas tokio atvejo girdėjęs nebuvo.

10.1. Du darbuotojai apklausos anketose pažymėję, kad jiems teko girdėti apie situaciją, kai INVEGOJE buvo piktnaudžiuojama pareigomis, nurodė, kad šios situacijos vyko per paskutinius 12 mėnesių, o vienas darbuotojas nurodė, kad ši situacija vyko seniau kaip prieš 3 metus. Apie šiuos atvejus nei vienas iš darbuotojų nepranešė. Vienas iš darbuotojų nurodė, kad nepranešė, nes nenorėjo sulaukti galimų neigiamų pasekmių, kitas - nes jam asmeniškai tai nieko nebūtų pakeitę. Tuo tarpu dar vienas darbuotojas nurodė, jog nematė prasmės pranešti, nes su tuo susiję asmenys vis tiek nesulauktų atsakomybės.

11. Ar jums teko girdėti apie prekybą poveikiu (įtaka) INVEGOJE (neteisėtus veiksmus pasinaudojant savo pareigomis, įgaliojimais ar įtaka, siekiant paveikti įstaigą, organizaciją, valstybės tarnautoją ir pan., kad šie teisėtai ar neteisėtai veiktų ar neveiktų vykdydami savo įgaliojimus)?

Vienas darbuotojas apklausos anketoje pažymėjo, kad jam teko girdėti apie prekybą poveikiu (įtaka) INVEGOJE (neteisėtus veiksmus pasinaudojant savo pareigomis, įgaliojimais ar įtaka, siekiant paveikti įstaigą, organizaciją, valstybės tarnautoją ir pan., kad šie teisėtai ar neteisėtai veiktų ar neveiktų vykdydami savo įgaliojimus, (2022 metais taip pat vienam INVEGOS darbuotojui teko girdėti apie prekybą poveikiu (įtaka) INVEGOJE).

11.1. Darbuotojas, atsakęs, kad jam teko girdėti apie prekybą poveikiu (įtaka) INVEGOJE, nurodė, kad ši situacija vyko seniau kaip prieš 3 metus. Apie šį įvykį jis niekam nepranešė, nes jo teigimu, šis atvejis visiems jau buvo žinomas prieš jam sužinant apie šį atvejį.

12. Ar jums teko patirti spaudimą iš vadovų ar kolegų priimti sprendimą ne tokį, koks būtų reikalingas pagal bendrą galiojančią tvarką, o pagal „nurodymus“?

Du darbuotojai nurodė, kad jiems teko patirti spaudimą iš vadovų ar kolegų priimti sprendimą ne tokį, koks būtų reikalingas pagal bendrą galiojančią tvarką, o pagal „nurodymus“, (2022 metais taip pat du

darbuotojai nurodė, kad jiems teko patirti spaudimą iš vadovų ar kolegų priimti sprendimą ne tokį, koks būtų reikalingas pagal bendrą galiojančią tvarką, o pagal „nurodymus“).

12.1. Darbuotojai, nurodę, kad jiems teko patirti spaudimą iš vadovų ar kolegų priimti sprendimą ne tokį, koks būtų reikalingas pagal bendrą galiojančią tvarką, o pagal „nurodymus“, detalizavo, kad šios situacijos vyko per paskutinius 12 mėnesių. Vienas darbuotojas apie šį atvejį pranešė tiesioginiam vadovui, ir jo nuomone ši situacija nebuvo suvaldyta. Tuo tarpu kitas darbuotojas apie šį atvejį niekam nepranešė, nes, nežinojo, kam pranešti, be to, darbuotojo nuomone, su įvykiu susiję asmenys vis tiek nesulauktų atsakomybės, o jis būtų bereikalingai sugaišęs savo laiką. Taip pat šis darbuotojas savo apklausos anketoje papildomai nurodė, kad nepranešė dar ir dėl to, kad neturėjo laiko pranešti.

13. Ar jums teko girdėti apie tarnybinių pareigų neatlikimą INVEGOJE, dėl kurio valstybė, Europos Sąjunga, tarptautinė viešoji organizacija, juridinis ar fizinis asmuo patyrė didelės žalos?

Nei vienam darbuotojui neteko girdėti apie tarnybinių pareigų neatlikimą INVEGOJE, dėl kurio valstybė, Europos Sąjunga, tarptautinė viešoji organizacija, juridinis ar fizinis asmuo patyrė didelės žalos, (2022 metais 2 darbuotojai nurodė, kad jiems yra tekę girdėti apie tarnybinių pareigų neatlikimą INVEGOJE, dėl kurio valstybė, Europos Sąjunga, tarptautinė viešoji organizacija, juridinis ar fizinis asmuo patyrė didelės žalos).

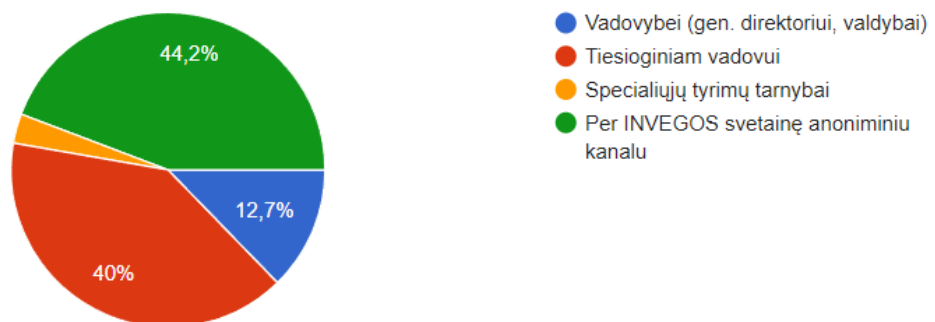
14. Ar jums teko girdėti apie sukčiavimo atvejus INVEGOJE?

Nei vienam iš apklausoje dalyvavusių darbuotojų neteko girdėti apie sukčiavimo atvejus INVEGOJE, (2022 metais vienam iš apklausoje dalyvavusių darbuotojų teko girdėti apie sukčiavimo atvejus INVEGOJE).

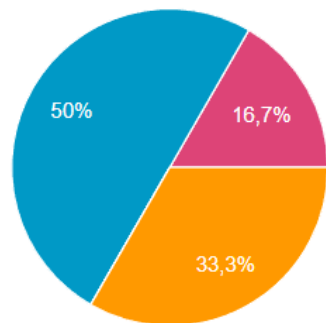
15. Ar jūs asmeniškai praneštumėte apie Jums žinomą korupcijos atvejį?

96,5 proc. (165) apklausoje dalyvavusių darbuotojų nurodė, jog asmeniškai praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, tačiau 3,5 proc. (6 darbuotojai), į šį klausimą atsakė neigiamai. 2022 metais 94 proc. apklaustųjų nurodė, kad asmeniškai praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, o 6 proc. darbuotojų atsakė neigiamai.

15.1. Absoliuti dauguma atsakiusių, kurie nurodė, kad asmeniškai praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, detalizavo, kad praneštų per INVEGOS svetainę anoniminiu kanalu, savo tiesioginiam vadovui ir vadovybei (gen. direktoriui, valdybai).

15.2. Tuo tarpu darbuotojai, kurie nurodė, jog apie jiems žinomą korupcijos atvejį nepraneštų, savo sprendimą daugiausiai motyvavo tuo, kad nenorėtų sulaukti neigiamų pasekmių arba nebūtų prasmės pranešti, nes su tuo susiję asmenys vis tiek nesulauktų atsakomybės. Taip pat vienas darbuotojas nurodė, kad „<...> greičiausiai įtartų korupciją, bet abejotų, ar tikrai tai korupcija, tad susilaikytų <...>“.

- Nežinočiau, kaip pranešti
- Man asmeniškai tai nieko nebepakeistų
- Nebūtų prasmės pranešti, nes su tuo susiję asmenys vis tiek nesulauktų ats...
- Nenorėčiau nieko išduoti, sukelti papildomų rūpesčių
- Sunku pranešti ir tam reikia laiko
- Nenorėčiau sulaukti galimų neigiamų pasekmių
- Greičiausiai įtarčiau korupciją, bet abe...

16. Ar girdėjote apie INVEGOJE vykdomas korupcijos prevencijos priemones?

Dauguma (66,1 proc.), darbuotojų nurodė, kad girdėjo apie INVEGOJE vykdomas korupcijos prevencijos priemones, tuo tarpu 33,9 proc. darbuotojų nurodė, kad apie INVEGOJE vykdomas korupcijos prevencijos priemones negirdėjo.

16.1. Darbuotojų, kurie nurodė, kad girdėjo apie INVEGOJE vykdomas korupcijos prevencijos priemones, buvo prašoma nurodyti, su kokiomis korupcijos priemonėmis yra susipažinę (apklausos dalyviai turėjo galimybę atsakymą įrašyti laisva forma). Teigiamai atsakę respondentai dažniausiai įvardino, jog yra susipažinę su interesų deklaravimu, dovanų politika, pranešimų kanalu, antikorpucine politika, taip pat – mokymais, elgesio kodeksu.

16.2. Siekiant nustatyti dėl kokių priežasčių kai kurie darbuotojai nėra girdėję apie Bendrovėje vykdomas korupcijos prevencijos priemones, neigiamai atsakusių į aukščiau nurodytą klausimą respondentų buvo prašoma nurodyti to galimas priežastis. Atsakant į šį klausimą buvo galima nurodyti kelias tai lemiančias priežastis. Daugiausia darbuotojų nurodė, kad nežino kur tokios informacijos ieškoti. Taip pat pavieniai darbuotojai nurodė, kad jiems nėra žinoma apie INVEGOJE vykdomas korupcijos prevencijos priemones, nes niekas jiems tokios informacijos nepateikė arba jie nėra girdėję apie INVEGOJE vykdomas korupcijos prevencijos priemones, nes neseniai pradėjo dirbti INVEGOJE.

17. Kokias papildomas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones siūlytumėte taikyti INVEGOJE, siekiant didinti jos darbuotojų atsparumą korupcijai?

Į pateiktą klausimą atsakė 65 darbuotojai. Teikdami pasiūlymus dėl papildomų korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių INVEGOJE taikymo, darbuotojai pažymėjo, kad reikia:

- tikrinti įdarbinamų asmenų teistumą ir rekomendacijas/atsiliepimus apie juos buvusiose darbovietėse;
- užtikrinti „keturių akių“ principą susitinkant su potencialiais (ypač dideliais) klientais, finansų tarpininkais arba su suinteresuotais asmenimis bendrauti per tarpininkus;
- registruoti INVEGOS darbuotojų susitikimus su trečiaisiais asmenimis, (o gal net ir svarstyti galimybes viešinti informaciją apie INVEGOS darbuotojų įvairius susitikimus su klientais ar suinteresuotomis šalimis);
- apibrėžti INVEGOS struktūrinių padalinių savarankiškumą ir kolegų nesikišimo į skyrių veiklą politiką, pvz., vieno iš respondentų nuomone, „<...> viešuosiuose pirkimuose nemaža spaudimo - parengti pirkimų dokumentus kaip nori iniciatorius, apklausti tiekėjus, kurių nori iniciatorius, sudaryti sutartis su "nuolatiniais" tiekėjais, nors naujų tiekėjų atėjimas įmonei neabejotinai atneštų tiek finansinę, tiek inovatyvią naudą <...>“;
- vykdyti nulinę dovanų politiką bei periodiškai didinti darbuotojų sąmoningumą per edukaciją ir antikorpucinio sąmoningumo didinimo veiklas, talpinamus filmukus INVEGOS vidinės komunikacijos platformoje („Akyje“), kuriuose būtų edukuojama korupcijai pasakyti "ne", nepalikti atvirų duomenų ir pan., pateikiant konkrečius korupcijos apraiškų pavyzdžius ir pasekmes;
- organizuoti antikorpucinius mokymus darbuotojams, kurie galėtų būti daugiau kaip cikliškas priminimas;
- komunikuoti, kalbėti apie korupcijos poveikį, taip pat viešinti galimas pasekmes po korupcinio įvykio;
- korupcijos apraiškas galėtų sumažinti aukšti atlyginimai, darbuotojų švietimas ir kontrolė;
- kurti geresnes darbo sąlygas darbuotojams, kad jų darbas taptų efektyvesnis, bei jie būtų patenkinti savo darbu. Šį pasiūlymą pateikęs darbuotojas nuomone, įgyvendinus pasiūlymą, mažėtų tikimybė darbuotojams pagyvoti apie kokį nors korupcijos tipą;

- atlikti vidinius periodinius patikrinimus, ar sprendimams rengiamos medžiagos turinys yra teisingas, ar vertinama objektyviai ir nėra praleidžiami / nutylimi svarbūs faktai.

IŠORINĖS IR VIDINĖS APKLAUSOS IŠVADOS IR PASIŪLYMAI

Apibendrinant abiejų apklausų rezultatus galima teigti, kad galimos korupcijos apraiškų tikimybės INVEGOJE lygis – žemas:

- didžiajai daugumai respondentų neteko susidurti su korupcijos atvejais INVEGOJE;
- didžioji dauguma dalyvavusiųjų teigia, kad jiems neteko girdėti apie galimas korupcijos apraiškas INVEGOJE;
- pagrindinę nepranešimo apie korupcijos atvejus priežastį respondentai nurodė nežinojimą kaip tinkamai pranešti arba nenorą sulaukti galimų neigiamų pasekmių;
- dauguma INVEGOS klientų apie korupcijos atvejus asmeniškai praneštų Specialiųjų tyrimų tarnybai, policijai ir INVEGAI. Tuo tarpu dauguma INVEGOS darbuotojų apie korupcijos atvejus asmeniškai praneštų per INVEGOS svetainę anoniminiu kanalu, savo tiesioginiam vadovui ir vadovybei (generaliniam direktoriui, valdybai).

Išorinė apklausa

Išorinėje apklausoje dalyvavo šiek tiek mažiau respondentų nei 2022 metais, (187/193).

Išvados išnagrinėjus respondentų atsakymus:

1. Kaip ir 2022 metais, respondentai daugiausia su INVEGA susidūrė paskolų, garantijų teikimo ir dotacijų klausimais.

2. 96,8 proc. (2021 metais - 96,9 proc.) respondentų apklausos anketoje pažymėjo, jog INVEGOJE nėra tikėtina reali korupcijos pasireiškimo tikimybė. Atkreiptas dėmesys, kad nors 4 respondentai, nurodė, jog jiems teko girdėti iš aplinkos apie galimas korupcijos apraiškas INVEGOJE, tačiau papildomų komentarų nepateikė, nes jų teigimu, faktų apie korupcijos apraiškas INVEGOJE neturi.

3. Respondentų nuomone, korupcijos apraiškos, kurios turi didžiausią tikimybę pasireikšti INVEGOJE yra sprendimų priėmimas esant interesų konfliktui, piktnaudžiavimas pareigomis ir tarnybinių pareigų neatlikimas.

4. Visi apklausoje dalyvavę respondentai pažymėjo, kad tiesiogiai nesusidūrė su korupcijos apraiškėmis INVEGOJE (atvirai ar užuominomis jų nebuvo prašoma kyšio, dovanų ar tam tikrų paslaugų suteikimo siekiant asmeninės naudos). 2022 m. rezultatas buvo labai panašus - 99,5 proc. apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad jiems neteko tiesiogiai susidurti su korupcijos apraiškėmis INVEGOJE.

5. Nagrinėjant apklausos rezultatus paaiškėjo, kad absoliučios daugumos respondentų požiūris į korupciją yra neigiamas. Dauguma (85 proc.) iš apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad asmeniškai praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, jei toks pasitaikytų, tačiau 55,6 proc. (2022 m. – 55,4 proc.) atsakiusiųjų atsakė, kad nežino, kur kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejį. Atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad ir klientų informavimas apie tai, kur kreiptis, norint pranešti apie korupciją, įmonėje yra vis dar yra nepakankamas.

6. Daugiausiai respondentų nurodė, kad apie jiems žinomą korupcijos atvejį praneštų Specialiųjų tyrimų tarnybai, per INVEGOS svetainę anoniminiu kanalu ir INVEGOS darbuotojams.

Vidinė apklausa

Vidinė apklausa buvo savanoriška, joje buvo aktyviai raginami dalyvauti visi INVEGOS darbuotojai. Iš 267² INVEGOS darbuotojų apklausoje dalyvavo 171 (~64 proc.) darbuotojai, (2022 metais apklausoje dalyvavo ~62 proc. darbuotojų).

Išvados išnagrinėjus darbuotojų atsakymus:

1. Beveik pusė apklausoje dalyvavusių darbuotojų lšmokų mokėjimo (71 respondentas), portfelinį

² Neįskaičiuoti darbuotojai esantys vaiko priežiūros atostogose.

garantijų teikimo veiklos (68 respondentai), individualių garantijų teikimo veiklos (65 respondentai), paskolinių priemonių įgyvendinimo veiklos (65 respondentai) ir visuotinės dotacijos priemonių įgyvendinimo veiklos (65 respondentai), išskyrė kaip skaidriausias, nulinės korupcijos pasireiškimo tikimybės sritis. Tačiau pavienių darbuotojų nuomone, viešieji pirkimai, (3 respondentai), individualių garantijų teikimo veikla (2 respondentai), paskolinių priemonių įgyvendinimo veikla (2 respondentai), visuotinės dotacijos priemonių įgyvendinimo veikla (2 respondentai), rizikos kapitalo investavimo priemonių įgyvendinimo veikla (2 respondentai) gali būti laikomos didžiausio rizikingumo INVEGOS veiklos sritimis atsparumo korupcijai aspektu.

2. Darbuotojų buvo klausama, kokia korupcijos pasireiškimo tikimybė pagal korupcijos pasireiškimo formas būtų tikėtina INVEGOJE. Darbuotojų nuomone, didžiausia korupcijos pasireiškimo tikimybė pagal korupcijos formas, yra:

- *sprendimų priėmimas esant interesų konfliktui*. Du INVEGOS darbuotojai nurodė, kad yra girdėję apie atvejį, kai nebuvo nusišalinta nuo sprendimo priėmimo esant interesų konfliktui. Abiejų darbuotojų teigimu, šie atvejai vyko per paskutinius 12 mėnesių. Vienas iš darbuotojų nurodė, kad ši situacija vyko „Paskolų“ komitete. Tačiau apie tai jis niekam nepranešė, nes pasak respondento, darbuotojas nusišalino nuo sprendimo priėmimo. Tuo tarpu kitas darbuotojas nurodė, kad yra girdėjęs apie atvejį, kai komiteto narys nusišalino nuo balsavimo už klausimą, kur matė galima asmeninį interesų konfliktą, o kitu atveju pats vertino projektą už kurį buvo siūloma balsuoti. Apie šį atvejį darbuotojas pranešė Kredito komiteto nariams ir atitikties pareigūnui ir jo nuomone ši situacija buvo suvaldyta.

- *Tarnybinių pareigų neatlikimas*. Tačiau visi apklausoje dalyvavę darbuotojai nurodė, kad negirdėjo apie tokį atvejį INVEGOJE.

- *piktnaudžiavimas pareigomis*. Trys INVEGOS darbuotojai nurodė, kad jiems teko girdėti apie situaciją, kai INVEGOJE buvo piktnaudžiaujama pareigomis (INVEGOS turto naudojimas asmeniniais tikslais, partnerių/tiekėjų parinkimas siekiant sau naudos, savo įgaliojimų viršijimas ir kt.). Du darbuotojai apklausos anketose detalizavo, kad šios situacijos vyko per paskutinius 12 mėnesių, tuo tarpu vieno darbuotojo teigimu, ši situacija vyko seniau kaip prieš 3 metus. Apie šiuos atvejus nei vienas darbuotojas nepranešė. Vienas darbuotojas nurodė, kad nepranešė, nes nenorėjo sulaukti galimų neigiamų pasekmių, kitas - nes jam asmeniškai tai nieko nebūtų pakeitę. Taip pat vienas darbuotojas apklausos anketoje pažymėjo, kad nepranešė, nes nematė prasmės pranešti, nes jo nuomone, su tuo susiję asmenys vis tiek nesulauktų atsakomybės;

3. Nagrinėjant darbuotojų apklausos rezultatus paaiškėjo, kad absoliuti dauguma darbuotojų nėra girdėję apie atvejus, kai INVEGOS darbuotojams buvo siūlomas kyšis. Tačiau vienam darbuotojui, (2022 m. – taip pat vienam darbuotojui), teko girdėti apie tokį atvejį, tačiau darbuotojas kyšio nepriėmė. Taip pat absoliuti dauguma (98,4 proc.), apklausoje dalyvavusių darbuotojų (2022 m. – 98,5 proc.), nurodė, kad jiems asmeniškai nebuvo siūlomas kyšis vykdant jų tiesiogines funkcijas, (vienas darbuotojas nurodė, kad buvo, tačiau kyšio nepriėmė).

4. Visi apklausoje dalyvavę darbuotojai nurodė, kad jiems neteko girdėti apie sukčiavimo atvejus INVEGOJE, (2022 metais vienas darbuotojas buvo nurodęs, kad jam teko girdėti apie sukčiavimo atvejus INVEGOJE).

5. Absoliuti dauguma (85 proc.), darbuotojų atsakė, kad asmeniškai praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, tačiau 15 proc. darbuotojų atsakė neigiamai, (2022 metais rezultatas buvo labai panašus - 87 proc. darbuotojų atsakė, kad asmeniškai praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, o 13 proc. atsakė neigiamai). Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad absoliučios daugumos Bendrovės darbuotojų požiūris į korupciją yra neigiamas ir jų antikorupcinis sąmoningumas yra ganėtinai aukštas.

6. Absoliuti dauguma atsakiusiųjų nurodė, kad apie jiems žinomą korupcijos atvejį jie asmeniškai praneštų per INVEGOS svetainę anoniminiu kanalu, savo tiesioginiam vadovui ir vadovybei (gen. direktoriui, valdybai).

7. Dauguma INVEGOS darbuotojų (66,1 proc.), nurodė, kad girdėjo apie INVEGOJE vykdomas korupcijos prevencijos priemones, tuo tarpu 33,9 proc. darbuotojų apie INVEGOJE vykdomas korupcijos prevencijos priemones negirdėjo. Daugiausiai darbuotojų, kurie apklausos anketose pažymėjo, kad nėra girdėję apie INVEGOJE vykdomas korupcijos prevencijos priemones nurodė, kad nežino kur tokios informacijos ieškoti. Taip pat pavieniai darbuotojai nurodė, kad jiems nėra žinoma apie INVEGOJE vykdomas korupcijos prevencijos priemones, nes niekas jiems tokios informacijos nepateikė arba jie nėra girdėję apie INVEGOJE vykdomas korupcijos prevencijos priemones dėl to, kad neseniai pradėjo dirbti INVEGOJE. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, jog būtina didinti informacijos apie INVEGOJE įgyvendinamas korupcijos prevencijos priemones sklaidą.

8. Taip pat darbuotojų buvo klausama, kokias papildomas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones jie siūlytų taikyti INVEGOJE, siekiant didinti jos darbuotojų atsparumą korupcijai. Apžvelgus gautus atsakymus, nustatyta, kad teikdami pasiūlymus dėl papildomų korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių INVEGOJE taikymo, darbuotojai pažymėjo, kad jų manymu reikėtų:

- tikrinti įdarbinamų asmenų teistumą ir rekomendacijas/atsiliepimus apie juos buvusiose darbovietėse;
- užtikrinti „keturių akių“ principą susitinkant su potencialiais (ypač dideliais) klientais, finansų tarpininkais arba su suinteresuotais asmenimis bendrauti per tarpininkus;
- registruoti INVEGOS darbuotojų susitikimus su trečiaisiais asmenimis, (o gal net ir svarstyti galimybes viešinti informaciją apie INVEGOS darbuotojų įvairius susitikimus su klientais ar suinteresuotomis šalimis);
- apibrėžti INVEGOS struktūrinių padalinių savarankiškumą ir kolegų nesikišimo į skyrių veiklą politiką, pvz., vieno iš respondentų nuomone, „<...> viešuosiuose pirkimuose nemaža spaudimo - parengti pirkimų dokumentus kaip nori iniciatorius, apklausti tiekėjus, kurių nori iniciatorius, sudaryti sutartis su "nuolatiniais" tiekėjais, nors naujų tiekėjų atėjimas įmonei neabejotinai atneštų tiek finansinę, tiek inovatyvią naudą <...>“;
- vykdyti nulinę dovanų politiką bei periodiškai didinti darbuotojų sąmoningumą per edukaciją ir antikorupcinio sąmoningumo didinimo veiklas, talpinamus filmukus INVEGOS vidinės komunikacijos platformoje („Akyje“), kuriuose būtų edukuojama korupcijai pasakyti "ne", nepalikti atvirų duomenų ir pan., pateikiant konkrečius korupcijos apraiškų pavyzdžius ir pasekmes;
- organizuoti antikorupcinius mokymus darbuotojams, kurie galėtų būti daugiau kaip cikliškas priminimas;
- komunikuoti, kalbėti apie korupcijos poveikį, taip pat viešinti galimas pasekmes po korupcinio įvykio;
- korupcijos apraiškas galėtų sumažinti aukšti atlyginimai, darbuotojų švietimas ir kontrolė;
- kurti geresnes darbo sąlygas darbuotojams, kad jų darbas taptų efektyvesnis, bei jie būtų patenkinti savo darbu. Šį pasiūlymą pateikęsio darbuotojo nuomone, įgyvendinus pasiūlymą, mažėtų tikimybė darbuotojams pagyvoti apie kokį nors korupcijos tipą;
- atlikti vidinius periodinius patikrinimus, ar sprendimams rengiamos medžiagos turinys yra teisingas, ar vertinama objektyviai ir nėra praleidžiami / nutylimi svarbūs faktai.

Rekomendacijos ir siūlymai

1. Tiesiogiai su partneriais ir klientais bendraujantiems darbuotojams demonstruoti visišką nepakantumą korupcijai, pavyzdžiui, nuolat verslo partnerius informuoti apie INVEGOS vykdomą veiklą bei įsipareigojimus laikytis skaidraus verslo standartų, taip pat tokio pobūdžio informaciją skelbti INVEGOS patalpose, Bendrovės interneto svetainėje ir pan.

2. Stiprinti informacijos sklaidą (pateikimą) apie galimybes (būdus) pranešti apie galimus korupcijos apraiškų atvejus INVEGOJE, užtikrinant jos lengvesnį pasiekiamumą. Pavyzdžiui, parengti darbuotojams atmintinę apie tai, kokie INVEGOJE veikia pranešimo kanalai, kuriais galima teikti informacija apie darbuotojų daromus ar padarytus pažeidimus, kur galima kreiptis susidūrus su korupcijos atvejais ir pan.

3. Reguliariai priminti INVEGOS darbuotojams apie etikos standartų laikymąsi, akcentuojant ir paaiškinant Etikos kodekso, nepriekaištingos reputacijos bei interesų deklaravimo reikalavimų vykdymo svarbą, taip pat skatinti juos laikytis nulinės tolerancijos galimiams korupcinio ir (ar) sukčiavimo pobūdžio atvejams.

4. Toliau tęsti INVEGOS darbuotojų antikorpucinį švietimą, organizuojant periodinius mokymus, didesnę dėmesį skiriant darbuotojų informavimui apie taikomas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones INVEGOJE. Taip pat organizuoti įvairius antikorpucinius mokymus į INVEGA naujai priimtiems darbuotojams bei svarstyti galimybę pritaikyti organizuojamus antikorpucinius mokymus tikslinėms darbuotojų grupėms, atsižvelgiant į Bendrovės padalinių ar tam tikrų pareigybių veiklos specifiką bei korupcijos riziką, su kuria darbuotojai gali susidurti atlikdami pareigas.

5. Parengti darbuotojams atmintinę apie tai, kokias INVEGA vykdo korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones.

6. Reguliariai matuoti INVEGOS darbuotojų antikorpucinį sąmoningumą (atliekant darbuotojų apklausas, atsparumo korupcijai lygio nustatymus ir analizuojant jų rezultatus), siekiant identifikuoti galimas stipriąsias bei silpnąsias Bendrovės vietas antikorpuciniame sąmoningume.

7. Įvertinti apklausos metu darbuotojų pateiktus pasiūlymus dėl papildomų antikorpucinių priemonių INVEGOJE taikymo, diegiant naujas ir tobulinant esamas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones Bendrovėje;

8. Darbuotojų bei klientų apklausų dėl korupcijos apraiškų tikimybės duomenis panaudoti atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą INVEGOS veiklos srityse, siekiant identifikuoti sritis, kuriose yra didžiausia tikimybė korupcijos rizikai bei Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme numatytoms interesų konfliktų situacijoms kilti, taip pat – diegiant kitas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones Bendrovėje.

Su šio vertinimo rezultatais supažindinami visi INVEGOS darbuotojai, o darbuotojų bei klientų apklausų dėl korupcijos apraiškų tikimybės INVEGOJE rezultatų įvertinimo pažyma skelbiama INVEGOS interneto svetainėje, skiltyje „Korupcijos prevencija“.

Parengė:

Atitikties departamento Atitikties valdymo sk. atitikties teisininkė

Aistė Aleknienė